

**Zabezpečenie prístupu malých a mladých poľnohospodárov k pôde
v správe Slovenského pozemkového fondu formou prenájmu
(postupové kroky)**

**1. VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV PRE ÚČELY PROGRAMU ROZVOJA
VIDIEKA SR NA ROKY 2014 - 2020**

Mladý poľnohospodár

samostatne hospodáriaci roľník (mikropodnik alebo malý podnik v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES), ktorý vykonáva poľnohospodársku prvovýrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku, ktorý je hlavným zdrojom jeho príjmu. Táto fyzická osoba v čase podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) nemá viac ako 40 rokov, má zodpovedajúce profesijné zručnosti a schopnosti a prvýkrát zakladá poľnohospodársky podnik ako jeho jediný a najvyšší predstaviteľ.

Malý poľnohospodár

samostatne hospodáriaci roľník (mikropodnik v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) podnikajúci v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktorý dosahuje stanovenú výšku hodnoty štandardného výstupu.

Procesom prvého založenia poľnohospodárskeho podniku

sa rozumie prebiehajúci proces, v rámci ktorého sú splnené tieto podmienky:

- pred predložením ŽoNFP, vykonať registráciu poľnohospodárskeho podniku najskôr v deň vyhlásenia výzvy na predkladanie podnikateľského plánu spolu so ŽoNFP príjemcom pomoci, ktorý v minulosti nebol predstaviteľom žiadneho poľnohospodárskeho podniku.
- po predložení ŽoNFP absolvovanie akreditovaného vzdelávacieho kurzu zameraného na poľnohospodárske podnikanie v oblasti špecializovanej rastlinnej výroby a živočíšnej výroby najneskôr do 24 mesiacov od podpisu Zmluvy o poskytnutí NFP, pričom táto podmienka sa netýka osôb, ktoré majú zodpovedajúce odborné vzdelanie;
- po predložení ŽoNFP byť aktívnym poľnohospodárom.

Po splnení vyššie stanovených podmienok sa považuje proces založenia podniku za ukončený.

Štandardný výstup

štandardná hodnota hrubej produkcie stanovená v zmysle článku 5 Nariadenia Komisie č. 1242/2008 z 8. decembra 2008, ktorým sa stanovuje typológia Spoločenstva pre poľnohospodárske podniky.

2. LEGISLATÍVNY RÁMEC PODPORY PRÍSTUPU K PÔDE PRE MALÝCH A MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV

Legislatívny rámec pre podporu prístupu malých a mladých poľnohospodárov k poľnohospodárskej pôde v správe a nakladaní Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“) je tvorený:

- zákonom č. 363/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 330/1991 zb. o pozemkových úpravách v znení neskorších predpisov a zákon č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
- nariadením vlády SR č. 416/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády č. 238/2010 Z. z., ktorým ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľnosti SPF.

3. PODMIENKY PODPORY PRÍSTUPU K PÔDE PRE MALÝCH A MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV

Oprávnenými žiadateľmi o pôdu v správe SPF sú:

- mladí poľnohospodári, podľa definície uvedenej v časti 1, ktorí budú úspešnými žiadateľmi o nenávratný finančný príspevok v zmysle podopatrenia 6.1: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov;
- malí poľnohospodári, podľa definície uvedenej v časti 1, ktorí budú úspešnými žiadateľmi o nenávratný finančný príspevok v zmysle podopatrenia 6.3: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov.

Oprávnení žiadatelia budú musieť navyše spĺňať tieto podmienky:

- dodržiavať minimálnu mieru zaťaženia poľnohospodárskej pôdy veľkými dobytčiami jednotkami na úrovni 0,4 VDJ/ha
a/alebo
- vykonávať špeciálnu rastlinnú výrobu minimálne v rozsahu 50 % výmery poľnohospodárskej pôdy, ktorú si oprávnený žiadateľ prenajme od SPF.

Špeciálnou rastlinnou výrobou je v zmysle nariadenia vlády SR č. 416/2014 Z. z.:

- obhospodarovanie prenajatého pozemku, na ktorom je vinohrad, ovocný sad alebo chmeľnica,
- založenie vinohradu, ovocného sadu alebo chmeľnice na prenajatom pozemku a jeho následné obhospodarovanie, alebo
- pestovanie špeciálnych plodín na výmere najmenej 50 % prenajatého pozemku; špeciálnymi plodinami sú najmä zelenina, okopanina, strukovina, liečivá rastlina, aromatická rastlina, koreninová rastlina, mak, ľan, konopa alebo pseudocereálie, ako je láskavec, pohánka, proso.

Dĺžka minimálneho trvania nájomnej zmluvy so SPF sa odvíja od doby realizácie projektu v horizonte 5 rokov odo dňa schválenia žiadosti o NFP a doby udržateľnosti projektu v horizonte ďalších 5 rokov odo dňa ukončenia realizačnej fázy projektu.

V prípade uzavretia nájomnej zmluvy k pozemku, na ktorom má mladý alebo malý poľnohospodár vysadiť alebo zrekonštruovať sad, vinicu, chmeľnicu, porasty špargle alebo porasty drobného ovocia musí byť táto zmluva uzavretá na dobu uvedenú v § 8 ods. 2 zákona č. 504/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Žiadateľ o pôdu musí dodržiavať, v prípade špeciálnej rastlinnej výroby tieto stanovené odporúčané minimálne hustoty výsadby na ha poľnohospodárskej pôdy:

- ovocné stromy a kry

Ovocný druh	Odporúčaný počet ks/ha	Ovocný druh	Odporúčaný počet ks/ha
Jabľoň	1 000	Malina	5 000
Hruška	1 000	Brusnica	10 000
Broskyňa	600	Rakytník	1 000
Marhuľa	600	Černica	3 000
Slivka	500	Baza čierna	500
Čerešňa	500	Jarabina čierna	1 000
Višňa	500	Ruža jabĺčkatá	1 000
Ringlota	500	Mandľa	300
Egreš	2 000	Orech	150
Ríbezľa	3 000	Gaštan	150
Čučoriedka	3 000	Lieska	300

Zdroj: ÚKSÚP

- chmeľnice

Priemerný počet rastlín chmeľu 3 148 ks/ha. Odporúčaná minimálna hustota chmeľníc je na úrovni 3 000 rastlín/ha. Pre chmeľnice je z agro-klimatického hľadiska výhodná najmä Piešťanská výrobná oblasť.

- vinohrady

Vinohrad musí predstavovať ucelenú a súvislú výsadbu krov viniča. Od 1. 1. 2016 sa nové plochy môžu vysádzať iba na základe povolení v objeme 1 % z celkovej plochy SR (cca 180 ha) ročne. Odporúčaná hustota výsadby je najmenej 4 000 krov/ha.

- zelenina

Druh zeleniny	Odporúčaný minimálny počet vysiatych/ vysadených kusov na ha
kapusta hlávková výsev/výsadba	35 000/20 000
kel hlávkový výsev/výsadba	45 000/30 000
kel ružičkový	50 000/25 000
karfiol výsev/výsadba	30 000/20 000
Brokolica výsev/výsadba	60 000/30 000
kaleráb výsev/výsadba	120 000/80 000
mrkva	800 000
petržlen	800 000
Zeler/sadenice/ha	45 000

Druh zeleniny	Odporúčaný minimálny počet vysiatych/ vysadených kusov na ha
reďkovka	1 000 000
reďkev	120 000
paštrnák	400 000
cvikla	250 000
rajčiak poľný	12 500
paprika	50 000
zemiaky	40 000
uhorky nakladačky	50 000
uhorky šalátové	41 000
melóny/dyňa	5 000
cuketa	6 600
tekvica	2 500
cibuľa	600 000
cesnak	330 000
pór	120 000
šaláty	111 000
špargľa	16 600
hrach strukový (hrášok)	830 000
fazuľa struková (fazuľka)	500 000
špenát	1000 000
čierny koreň	250 000
čakanka	50 000
kukurica cukrová	50 000
jahody	20 000

Zdroj: ÚKSÚP, SPPK, SZÚ

Maximálna výmera poľnohospodárskych pozemkov, ktorú môže SPF prenajať jednému žiadateľovi je 28 ha, pričom výmera prenajatej poľnohospodárskej pôdy od SPF musí zodpovedať výmere poľnohospodárskej pôdy vlastnenej alebo prenajatej žiadateľom pred podaním žiadosti o pôdu na SPF.

4. POSTUP OHĽADNE PRÍSTUPU K PÔDE PRE MALÝCH A MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV

Mladí poľnohospodári	Malí poľnohospodári
1. schválenie PRV SR 2014 – 2020	
2. vyhlásenie výzvy PPA v zmysle podopatrenia:	
6.1: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov	6.3: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov
3. založenie SHR (samostatne hospodáriaci roľník) zo strany mladých poľnohospodárov	<i>neskúma sa dátum založenia</i>
4. podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok (NFP) v zmysle podopatrenia:	
<p>6.1: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov</p> <p><i>súčasťou žiadosti o NFP bude aj predloženie podnikateľského plánu s nasledovnými minimálnymi požiadavkami:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ situácia poľnohospodárskeho podniku na začiatku podnikania; ▪ ciele a zámery rozvoja a udržania činností poľnohospodárskeho podniku ▪ výpočet a popisanie spôsobu dosiahnutia plánovaného štandardného výstupu; ; ▪ podporné údaje o opatreniach vrátane tých, ktoré sa týkajú trvalej udržateľnosti životného prostredia, efektívnosti využívania zdrojov, požadovaných na rozvoj činností poľnohospodárskeho podniku, ako napr. údaje o predpokladaných investíciách, vzdelávaní, poradenstve; ▪ zameranie podnikateľského plánu na stanovené komodity. <p><i>Okrem vyššie uvedených povinných súčastí podnikateľského plánu budú v rámci metodického pokynu pre toto podopatrenie stanovené ďalšie špecifické požiadavky súvisiace s obsahom podnikateľského plánu.”</i></p>	<p>6.3: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov</p> <p><i>súčasťou žiadosti o NFP bude aj predloženie podnikateľského plánu s nasledovnými minimálnymi požiadavkami:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ situácia poľnohospodárskeho podniku na začiatku podnikania; ▪ výpočet a popisanie spôsobu dosiahnutia štandardného výstupu; ▪ ciele a zámery rozvoja a udržania činností poľnohospodárskeho podniku; ▪ údaje o ďalších opatreniach vrátane tých, ktoré sa týkajú trvalej udržateľnosti životného prostredia, efektívnosti využívania zdrojov, ktoré by mohli podporiť dosiahnutie ekonomickej životaschopnosti, ako sú napr. plánované údaje o investíciách, vzdelávaní, spolupráci; ▪ zameranie podnikateľského plánu na stanovené komodity; <p><i>Okrem vyššie uvedených povinných súčastí podnikateľského plánu budú v rámci metodického pokynu pre toto podopatrenie stanovené ďalšie špecifické požiadavky súvisiace s obsahom podnikateľského plánu.”</i></p>
5. vyhodnotenie žiadostí o NFP	

6. priznanie NFP pre úspešných žiadateľov

rozhodnutie posiela PPA úspešným žiadateľom o NFP

7. predloženie žiadosti o pôdu na SPF

k žiadosti sa prikladá:

- *právoplatné rozhodnutie PPA o priznaní podpory v zmysle podopatrenia 6.1: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov alebo podopatrenia 6.3: Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov;*
- *preukázanie existencie právoplatného vlastníckeho alebo nájomného vzťahu k poľnohospodárskej pôde, ktorý sa preukazuje, podľa §2a ods. 2 písm. b) nariadenia vlády č. 416/2014 Z. z., listami vlastníctva alebo kópiami nájomnej zmluvy k pozemku;*
- *prihlásenie sa žiadateľa k záväzku dodržiavať minimálnu mieru zaťaženia poľnohospodárskej pôdy veľkými dobytčiami jednotkami a/alebo k vykonávaniu špeciálnej rastlinnej výroby (viď časť 3 – Podmienky prístupu k pôde pre malých a mladých poľnohospodárov);*
- *d ďalšie náležitosti stanovené zo strany SPF.*